

4. Криміналістика. Том 2 / Под ред. профессорів Р.С. Белкіна, В.П. Лаврова, И.М. Лузгіна. – Высшая юридическая заочная школа МВД СССР. – М., 1988. – 454 с.
5. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення розслідування діяльності злочинних угруповань : монографія / Чаплинський К. О. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2010. – 304 с.
6. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монограф. / Чаплинський К.О. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. – 496 с.

Сіротченков Дмитро Юрійович
викладач кафедри тактико-
спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ТАКТИЧНІ ПРИЙОМИ ДОПИТУ ПІДОЗРЮВАНИХ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПО ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З НЕЗАКОННИМ ПОВОДЖЕННЯМ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЄПРИПАСАМИ ТА ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ

Допит є важливою слідчою (розшуковою) дією під час розслідування кримінальних правопорушень. В свою чергу, вчинення злочинів, пов'язаних з незаконним поведженням зі зброєю, боєприпасами та вибуховими речовинами зумовлює наявність значної кількості інформації у свідків та потерпілих від цих суспільно-небезпечних діянь. Завдяки дослідженню цієї інформації можна будувати версії стосовно механізму вчинення кримінально караного діяння, його учасників, визначити можливість проведення інших процесуальних дій. Тому на початковому етапі розслідування ключовою слідчою (розшуковою) дією, на нашу думку, необхідно вважати допит.

В науковій літературі поняття допиту як слідчої (розшукової) дії формулюється по-різному. Ми погоджуємося з Р. С. Белкіним, який формулював допит як процесуальну дію, що полягає в отриманні показань (інформації) про подію, яка стала предметом кримінального судочинства, осіб, які проходять у справі, причини й умови, що сприяли вчиненню й приховуванню злочину [1, с. 63].

Проведеним анкетуванням працівників підрозділів поліції встановлено, що допитам потерпілих від злочинів по досліджуваній категорії кримінальних проваджень, визначено як джерело, з якого найчастіше отримується інформація для висунування версій щодо особистості злочинців та проведення слідчих (розшукових) дій у 39 %

випадків, допит свідків – 43 %, допит підозрюваних – 56 %. Також допит визначався найбільш ефективною слідчою (розшуковою) дією під час розслідування 69 % респондентів.

Допит підозрюваного є однією із найскладніших СРД. Це пояснюється тим, що слідчий володіє значно меншим обсягом інформації, аніж підозрюваний; більше того – така інформація має фрагментарний характер. Тому для повного, всебічного та ефективного допиту необхідно застосування тактичних прийомів. До основних тактичних прийомів допиту М. П. Яблоков відносив наступні:

- демонстрація перед допитуваним можливого механізму вчинення злочину;
- демонстрація доказів із роз'ясненням їх значення;
- створення уявлення про перебільшену поінформованість слідчого;
- приховування поінформованості слідчого від допитуваних;
- використання елементу раптовості [4, с. 153-156].

На основі аналізу анкетування співробітників слідчих підрозділів поліції нами визначено основні тактичні прийоми допиту при розслідуванні злочинів, пов'язаних із незаконним поводженням зі зброєю, боєприпасами та вибуховими речовинами:

- встановлення психологічного контакту із допитуваним (100 %);
- викладання показань у формі вільної розповіді (74 %);
- постановку запитань (76 %);
- застосування науково-технічних засобів (34 %);
- пред'явлення доказів (31 %);
- створення уявлення про інформованість слідчого (25 %).

Розглянемо деякі з них. У цілому, підготовка до проведення досліджуваної слідчої (розшукової) дії та сам допит пов'язаний з деякими труднощами. В зв'язку з цим їм може бути важко поспіть надати обставини злочинних дій. В певних випадках свідчення можуть відрізнятися протиріччям та нелогічністю. Тому під час допиту бажано встановити з особою психологічний контакт. Основою встановлення психологічного контакту, як відмічає О. П. Ващук, є вміле, своєчасне і цілеспрямоване використання слідчим наявних в його розпорядженні відомостей про учасників слідчої (розшукової) дії, використання тактичних і технічних можливостей, емоційний вплив на особу спеціально підібраними вербальними і невербальними засобами [2, с. 296].

Потім допитуваним пропонують розповісти про все, що їм відомо по справі. Особа у вигляді вільної розповіді розповідає все, що йому відомо. Після цього починається постановка запитань. Адже після вільної розповіді є просто необхідною.

Так, 25.01.2014 року в ході обшуку домоволодіння та господарчих будівель, які фактично належать та знаходяться у користуванні гр. М., в приміщенні майстерні було виявлено та вилучено 3 обрїза з гвинтівок, 3

ствола та 129 патронів. Показаннями свідка гр. З. було встановлено ряд обставин. Але лише питання, де гр. М. міг взяти зброю, гр. З. відповів, що чув від товаришів, що в с. Борки живе гр. М., який займається розкопками та захоплюється військовою тематикою [3]. В зв'язку з цим, постановка запитань свідку після вільної розповіді однозначно є потрібною.

Підводячи підсумки, зазначимо, що допит є обов'язковою слідчою (розшуковою) дією при розслідуванні злочинів, пов'язаних з незаконним поводженням зі зброєю, боєприпасами та вибуховими речовинами. Під час нього застосовується ряд тактичних прийомів: встановлення психологічного контакту із допитуваним; викладання показань у формі вільної розповіді; постановку запитань; пред'явлення доказів.

Список використаних джерел:

1. Белкин Р. С. Криминалистическая энциклопедия / Р. С. Белкин. – М. : БЕК, 1997. – 342 с.
2. Ващук О. П. Прийоми верифікації даних при проведенні слідчих (розшукових) дій / О. П. Ващук // Право і суспільство. – 2013. – №6. – С. 295-297.
3. Справа № 621/347/14-к, Архів Зміївського районного суду Харківської області, 2014 р.
4. Яблоков Н. П. Криминалистика в вопросах и ответах : учебное пособие / Н. П. Яблоков. – М.: Юристъ, 2000. – 224 с.

Христов Олександр Леонідович
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук
Фат Даріна Вадимівна
курсант 3 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ УБИВСТВА НА ЗАМОВЛЕННЯ, ВЧИНЕНОГО З ВИКОРИСТАННЯМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Розкриття й розслідування злочинів, що вчинені з застосуванням вогнепальної зброї знаходяться в залежності від тактично правильно проведеного огляду місця події. У кримінальних провадженнях даної категорії специфічними об'єктами огляду є не тільки знаряддя вчинення